

Pere Fàbregas: “La política turística de Sabadell no és bona ni dolenta. No n’hi ha cap”

El director general de la Fundació Gas Natural Fenosa i *alma* *màter* del Museu del Gas de Sabadell, Pere Fàbregas, s’ha jubilat aquest mes. Fàbregas ha pilotat el desembarcament d’aquesta institució cultural, integrant-la a Sabadell i guanyant-se el sobrenom del ‘Sabadellenc’. Assegura que malgrat el pas enrere, regirarà sovint papers al Centre Documental del Gas.

En aquesta entrevista, repassa la seva trajectòria i valora els primers passos d’aquest Museu que des de Sabadell es dirigeix a tot el país.

Vostè porta més de 40 anys treballant en aquesta empresa i ara ha decidit donar el pas de jubilar-se tot i que ho podria haver fet abans. Per no fer-ho fins ara era molt important el projecte del Museu. Perquè ho fa ara?

Vaig entrar a treballar a Catalana de Gas l’any 1965 i tinc 67 anys. Ara em postjubiló. Fer-ho tenia molt a veure amb el Museu. És un projecte que ha tingut una gestació i una execució complicada: tenir la idea, fer un concurs d’arquitectes, tenir els permisos, inaugurar-ho... D’alguna manera havíem parlat que tot i que estigués passat d’edat no hi havia prou d’inaugurar el museu sinó que havia d’aguantar fins que funcioni. I això més o menys és ara. Hi ha algun moment que ho has de deixar i jo encara he de fer moltes coses.

Fàbregas inicia una nova etapa, després de culminar el Museu del Gas. Autor: David B.

Vol escriure llibres?

Tinc quatre llibres publicats i m'agrada la recerca històrica, m'agrada fer conferències, participar a congressos. M'agrada el treball intel·lectual. Això no ho deixaré. Ja tinc compromisos per fer coses. Jo he de fer coses o m'avorreixo. He fet llibres. He escrit capítols en uns 50 llibres. Més de 100 ponències. I després també tinc activitats en la societat civil.

És un ment inquieta?

Sovint no sé dir que no quan em venen a buscar.

En poc temps a Sabadell ha entrat a la Fundació Bosch i Cardellach, ha fet xarxa amb la societat, participa en tertúlies...

Si vas a un lloc com Sabadell, que jo coneixia però molt per sobre, a posar un equipament important a nivell cultural per la ciutat, has d'integrar-te a la ciutat. Hi ha dues vies: una, dir aparti's que arriba la gran multinacional, o dues, mireu d'integrar-nos, que és el que hem fet.

Si tu estàs, com estem aquí, en una zona de vianants del Centre, no pots dir que no et vols entendre amb la ciutat. T'has d'entendre amb l'Ajuntament, amb la societat civil: la Cambra, la Fundació del Banc Sabadell, el Taulí, el Gremi de Fabricants... amb un seguit d'institucions. I he de dir que m'he trobat una ciutat oberta. Hem intentat no ser rars però la ciutat no és rara.

Se senten ben acollits?

Hem aconseguit una connexió en les dues direccions. Tenim estima per la ciutat. Hem fet coses a la plaça: sardanes, l'ambaixador real... Fem coses. Però la gent acaba venint. En algun mitjà em diuen Pere Fàbregas "el sabadellenc". A la ràdio vaig a títol personal però és interessant perquè t'obliga a tenir opinions sobre coses que no hi has pensat. Un dia sobre els desnonaments, un altre sobre el cas Mercuri, un altre sobre Sant Pau de Riu-sec, un altre sobre els castellers.

Des d'aquesta voluntat d'arribar a integrar-se a la ciutat, com ha viscut el terrabastall del cas Mercuri.

Sempre dic que hi ha dues coses. Un ajuntament es vota i es crea per ajudar a que la ciutat funcioni. Això és el primer, que la ciutat funcioni. Si estem en una situació de bloqueig com hem estat durant setmanes perquè uns no dimiteixen i els altres per altra cosa, la ciutat mentrestant no està bé. Uns no dimiteixen, però els altres no fan la moció de censura.

I per un altre cantó hi ha un gran problema sobre el que és una imputació: estar imputat vol dir que pot anar a declarar amb advocat i que pot mentir. Si va com a testimoni, no pot mentir ni anar acompanyat d'advocat. La imatge pública d'un imputat en canvi és que és culpable directament. Per tant, es demana que plegui. I no és això.

Fàbregas, a la terrassa del Museu del Gas. Autor: David B.

Estan sortint diversos casos de corrupció. Molts de fa anys. I ara els jutges s'hi estan posant i abans no s'hi posaven. Perquè s'hi posen ara i no abans? No ho sé.

Tenint en compte que la ciutat és molt més que no l'Ajuntament, creu que després dels canvis que hi ha hagut s'ha començat a recuperar el pols de la ciutat?

L'important és que quan hi ha un ple, es pugui votar el pressupost o fer coses. Que no es bloquegi tot. És obvi que l'oposició a l'alcalde Bustos, primer ha fet bloc en aquest tema, i ara cadascú pensa pel seu compte, i ja cadascú pensa diferent.

El nou alcalde pot tirar endavant les coses. És una de les primeres persones que vaig conèixer quan vaig arribar a Sabadell. Només diré una dada: l'alcalde que hi havia sobre del regidor d'Urbanisme està imputat, el cap de servei que hi havia sota el regidor d'Urbanisme l'han imputat i el que era regidor d'Urbanisme no l'han imputat.

I què vol dir això?

No ho sé... però és un fet.

Crec que cal il·lusió per tirar endavant la ciutat. I estem en una situació de crisi ferotge. La situació és molt difícil i és molt difícil arribar a fi de mes. Una ciutat com Sabadell, amb 210.000 habitants, no és fàcil de gestionar. Cal capacitat de gestió.

Què li demanaria a la ciutat per sortir millor d'aquesta situació, en concret pel que fa a la seva institució. En l'últim balanç parlava de política turística?

Sí, la clau és aquesta. Sabadell té una sèrie de coses bones però també handicaps. No té política turística. Ni bona ni dolenta. No la té. Per un Museu com el nostre que no està pensat només per la gent de Sabadell, voldríem tenir més influència i més espai.

Quina excusa li donem a la gent de Barcelona per venir aquí a fer alguna cosa? No l'estem donant. Doncs, clar, no venen. Els de Barcelona no saben com és la ciutat. Si parem gent al Passeig de Gràcia, la gent no ha estat a Sabadell mai. I molt no saben ni com s'hi va.

Jo he portat gent que no havia vingut mai i no sabien ni que hi havia aparcaments. No val a dir que fem òpera i ve gent de fora. Hauríem de mirar qui ve a l'òpera a Sabadell. Probablement són fills de sabadellencs.

Quan vam fer l'exposició de Juli Batveller, que és un arquitecte notable, no hi havia res escrit ni una ruta de Juli Batveller. No hi ha res. Ni un plànol sobre els seus edificis. No hi hagut una inquietud sobre aquest tema.

Hi ha molt patrimoni industrial a Sabadell però hi ha hagut unes altres prioritats que han fet que en el centre de vianants de Sabadell no hi hagi cap hotel. Quina oferta hi ha? A les 11 de la nit està tot tancat. Al migdia les botigues tanquen. Això és molt de poble, i fa la ciutat molt atractiva per una altra banda. Però hem de donar excuses per venir a Sabadell a fer coses.

Espero que aquesta línia agafi més ritme.

En canvi, hi ha tres museus potents: Espai Cultura d'Unnim, Museu de Paleontologia i Museu del Gas. Dos teatres molt centrats, La Faràndula i el Principal. Dos campus universitaris. I tot en un radi d'acció molt proper. Per tant, no ha de ser tan difícil.

Cal integrar voluntats. L'any passat ens vam posar d'acord per fer la Nit dels Museus. Va venir força gent i podem fer més coses. Tots volem fer coses amb pocs diners. Unnim està penjat de la situació financera. El Paleontològic penja de la UAB, i els museus municipals del pressupost municipal. Però hem de fer coses amb pocs recursos i amb creativitat. Hem de pensar en la ciutat però també més enllà. Hem de saber explicar què passa a Sabadell fora de Sabadell i no només a dins. Si ens ho expliquem entre nosaltres, vist des d'aquí hi ha una oferta exagerada. Seria bo fer menys coses però de més gruix, que atraguin als d'aquí al cantó però també a gent de fora. Tens la competència de Barcelona, que és molt dura, però Terrassa té una política turística radicalment diferent.

Terrassa té més patrimoni.

Ho expliquen millor. Que no és el mateix que tenir més. A Sabadell s'expliquen les cases modernistes que s'han tirat. No les que queden, que hi ha moltes i maques. Hauríem de positivar el discurs. L'Euterpe no hi és. I punt. Però hi ha un Despatx Lluç o un Hotel Suís, que són prou macos.

A Terrassa fan rutes modernistes, les esglésies romàniques, tenen el Museu de la Ciència i la Tècnica. S'han decantat pel turisme. Aquí es vol fer un Museu del Tèxtil i no hi és després de molts anys i discussions. L'única explicació història de Sabadell està al Museu d'Història.

Com definiria el Museu d'Història de Sabadell?

És una casa d'un senyor amb coses a dins.

Insuficient?

Està fet en una altra època. Però si hi entres ara no tens la sensació d'una institució que expliqui bé la història de la ciutat. Però passa a molts llocs. Al Museu d'Història de Barcelona s'havien encaponat en la Barcelona dels romans. I deies: 'perquè no m'explica la Barcelona del segle XIX, que és l'origen de l'actual: els fabricants, l'Eixample, les fàbriques?' En el cas de Sabadell, o expliques el tèxtil de la llana o no hi ha Sabadell! Aquest discurs potent, fort, on està? No està al Museu de la ciutat.

Comentava fa uns dies el paral·lelisme entre el Museu del Gas i el Nacional de la Ciència i la Tècnica de Terrassa.

Sí, però són conceptes diferents.

Com evoluciona aquest Museu a Sabadell?

Hem trobat l'espai a la ciutat, i ara hem de trobar l'espai al país. Com fem entrar a la gent la ciència i la tecnologia en un país on són temes que no ens entren gaire bé? El país té poc respecte o poca tirada per la ciència. Però per fer anar el món del futur necessitarem tecnologia.

Fan un esforç en desacomplexar o traduir l'energia al llenguatge popular.

Explicuem la ciència aplicada a alguna cosa. Per exemple, la llei dels vasos perfectes dins d'un vaixell. Ens interessa més això o explicar com funciona un endoll: què és, com es produeix, d'on ve l'energia... Volem explicar coses que serveixin i que s'entenguin, més que grans principis de la ciència. Però hem de saber una mica de què va l'energia, sobretot mirant al futur. Explicar que apagar el televisor del tot estalvia un 40 per cent del consum és senzill. I arriba fàcil. Hem ampliat molt el número d'escoles que venen. Aquest és un museu de discurs. I el discurs en un Museu és necessàriament superficial. No toca treballar al detall. La gent passa per allà davant, i has de captar l'atenció quan passen.

Fàbregas, a la terrassa del Museu. Autor: David B.

Has de robar l'atenció de la gent.

Sí, però per un altre cantó si aconsegueixes fer-ho és molt maco. Estem satisfets. El Museu és un equipament modern, amb un llenguatge molt adaptat, i les activitats que fem funcionen. La gent quan surt et diuen que els ha agradat.

El Museu té un apart destinada a l'estudi, que és la nineta dels seus ulls.

Parafraçant el títol de la novel·la de Garcia Márquez, *La indústria del gas no tiene quien le escriba*. La història d'aquest museu va començar salvant papers. Intentar preservar la documentació històrica d'una empresa de 170 anys, que ha creat un sector industrial en aquest país. Sí, el Centre Documental és la nineta dels meus ulls. Però ara, hem de fer que la gent els miri, investigui, faci recerca. El director de l'Arxiu Nacional de Catalunya em deia un dia quants papers dels que hi havien guardat no mirarà mai ningú. Amb la caiguda de les humanitats, cada cop hi ha menys investigadors. Aquí fem un esforç per intentar que hi hagi treball i investigacions sobre aquests temes. Tenim papers, recerca i exhibició. Són tres potes del nostre projecte. Hem fet llibres de recerca i els volem potenciar. Això fa cinc anys era impossible.

Ara es jubila. Però en breu, el trobarem remenant papers a l'Arxiu.

Sí, saps que tinc una gran afició a la recerca històrica. Però ara primer m'he d'ordenar els papers que tinc a casa.

Quin és el seu principal record d'aquests 47 anys.

Del que estic més content és de la meua capacitat d'adaptació. Sóc capaç d'il·lusionar-me amb el que faig. He fet moltes coses diferents, però vaig entrar d'estudiant un estiu i tenia ganes de fer coses de psicòleg. He anat passant sempre de ciències a lletres sense veure-hi grans diferències. La meua capacitat és adaptar-me fàcilment al canvi. He implantat el correu electrònic, m'he barallat amb agències de qualificació, he fet coses molt interessants tant per la indústria del gas en general. I aquests últims anys, els he dedicat a aquesta Fundació. I guardar els papers a l'Arxiu em preocupava molt des de sempre. Després va venir el fet de fer el Museu, que no entrava en les meves oracions, però que ara me'l sento molt meu.

Si ets enginyer o un arquitecte, i fas una indústria o una casa, tens una evidència física de la teua feina. Si fas la feina que jo he fet, no tens aquesta evidència. Amb el Museu del Gas sí que la tinc. Tots i cada un dels detalls de l'edifici els hem treballat molt. Hem fet un bon projecte des de res. I a més expliquem futur i història, tot a la vegada.

El futur és opinable i més en temes complexos com el medi ambient. Fer un discurs que porti coneixement i no ofengui ningú no és fàcil i ho hem trobat. Volem passar coneixement a la gent i no generar polèmiques. No fer judicis de valor ni tenir prejudicis. Hem de donar informació i aconseguir interessar. Després a fora, que la gent pensi que vol. Nosaltres diem als visitants: 'per favor, pensi'.